

NAPREJ!

Vse za napredek slovenskega ljudstva!

Časopis «NAPREJ!» izhaja dvakrat mesečno, in sicer 4. in 18. — Uredništvo, administracija in ekspedicija je v Ljubljani, Dunajska cesta št. 20. — Vse denarne pošiljatve je pošiljati na naslov: «Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z o. z.» — Vse dopise in spise na uredništvo. — Naročnina za celo leto: K 2·50, za 1/2 leta K 1·25, v Nemčijo K 3.—, v Ameriko K 4·60. — Posamezne številke 8 vin.

Davki, davki in zopet davki.

Znana je pripoved o kmetu, ki je na hrbet svojega osla neprestano več in več nakladal in govoril: „Tega moj osel pravzaprav še ne občuti“ — enega lepega dne je pa osel pod groznim tovorom padel in poginil. Prav tak je avstrijski finančni minister pl. Bilinski in naša slavna klerikalna vlada. Tudi vsi ti smatrajo avstrijsko ljudstvo za osla, ki mu nakladajo vedno novih bremen. Kaj jim mar, da pri današnji grozni draginji trpi hranjenje delavskega ljudstva in da se vsled slabe hrane silno razširja jetika in druge krute bolezni. Kaj vse to — danes se pri nas potrebuje za vojake in bojne ladje.

V deželnih zborih gospodarijo meščanske stranke z veleposestniki. Delajo dolgove brez konca in kraja. Vse dežele od bogate Češke do uboge Kranjske imajo prazne kase in dolga, da smrdi.

Prav tako gospodari država. Od 1. 1903 je napravila s pomočjo meščanskih strank, več kot tisoč milijonov kron dolga! Obresti od tega dolga po 4% znašajo štirideset milijonov kron na leto, kar pride na vsakega prebivalca (majhnega ali velikega) v Avstriji po 2 kroni na leto. Preračunajte, očetje in matere, koliko plačujete v potu svojega obraza onim, ki imajo v posesti državne papirje.

Priklopitev Bosne in Hercegovine je veljalo 300 milijonov kron. Samo obresti te svote znašajo 12 milijončkov kron na leto. To je pa še vse

premalo. S to prikloplitvijo smo razdražili sosednje države. Da so nas Turki pustili pri miru, smo plačali 54 milijonov. Nemčiji se moramo zahvaliti, da ni bilo vojske, kajti brez njene intervencije bi najbržje tekla kri. Hvaležni moramo biti, seve ne z besedami, ampak v dejanju. Angleži so nasprotniki Nemcev radi gospodarske moči Nemčije. Zato mora naša država zgraditi štiri posebne ladje za vsak slučaj, če bi n. pr. nastala vojska med Anglijo in Nemčijo. Ena takih ladij pa stane 50 milijončkov kron! Tudi število vojakov mora biti večje, tudi še več kanonov je treba — torej še nekaj novih stroškov bo! In nekdo mora vse to plačati!

Minister kapitalistične razredne države vendar ne bo hotel, da bi te stroške plačali ljudje, ki so bogati. Ne, bogatim ljudem mora pomagati država, da bodo še bolj bogati! Zato je predložil gosp. minister svoj finančni načrt, ki naj pomaga državi in deželam.

Davek na pivo se naj zviša tako, da se bo dobilo najmanj 132 milijonov 840 tisoč kron, ali 61 milijonov 140 tisoč več nego dosedaj. Davek na žganje naj zviša tako, da se bo dobilo najmanj 129 milijonov 800 tisoč, ali 34 milijonov 400 tisoč več nego dosedaj.

S tem davkam se hoče prizanesti tovarnarjem, veleposestnikom in drugim podobnim bogatinom, obremeniti se pa hoče njih delavce, češ, da bodo ti „z združenimi močmi“ lažje prenesli ta bremena, kot pa trebuhasti bogatini, ki že sedaj sopihajo pod težo lastnega trebuha.

Kdor izpije po $\frac{1}{16}$ h žganja na dan, plača na leto 12 kron davka državi, poleg tega pa še 1 K 16 vin. kartelu. Kdor izpije dva vrčka piva vsak dan, plača na leto 41 kron davka.

95 in pol milijona kron novih davkov na pivo in vino ne bo dovolj. Časi so slabi, kanoni so vedno dražji in železarski kartel hoče take velike cene za železje, ki ga je potreba za bojne ladije, da se bo to železje v Ameriki kupilo, pa bo ceneje kljub visoki voznini iz Amerike k nam. Treba je torej pogledati, kje se dobi še kaj denarja.

In c. kr. finančni minister je mnenja, da se revni ljudje preveč poceni vozijo po železnicah. Pravi, da bo treba povišati vozne cene, in sicer za eno šestino pri krajših daljavah, pri daljših pa za $\frac{1}{4}$, oziroma $\frac{1}{3}$. Vožnja v II. in I. razredu bo seve povprečno vedno veliko cenejša. Tudi vožnja premoga na železnicah se zdraži; z vsem tem upa dobiti gosp. minister kar 52 milijonov.

Da bo pa vse v redu, da ne bodo kapitalisti nevoljni, češ: ti, država si obremenila to revno ljudstvo, mi pa stojimo tu in nič ne dobimo. Zato misli pravična vlada znižati posestnikom zemljiški davek za 15%, hišni davek pa za 12 $\frac{1}{2}$ %. Tudi žganjarne morajo dobiti svoj delež. Dosedaj že daruje vlada žganjarnam (tovarnam za žganje) vsako leto 24 milijonov. Od sedaj za naprej pa bodo dobili — po načrtu gosp. ministra — še več. Vlada seve že skrbi, da se tovarnam za žganje ne godi preslabo. V poslednjih petih letih je 99 veleposestnikov začelo na novo kuhati žganje, in sicer na veliko!

Ves zemljiški davek je znašal v l. 1869 — 67 milijonov kron. L. 1909 tako se govori, pa bo znašal le 53 $\frac{1}{2}$ milijona kron. Bogati posestniki plačajo polovico manj davka za uporabo dobička nosne zemlje kot ubogi hlapci in dninarji za uporabo žganih pijač.

Davki posedujočih padajo, davki ubogih nemaničev pa naraščajo. Direktni davki so v zadnjih 40 letih vzrasli za 12 $\frac{2}{3}$ %, indirektni davki pa za — 262%. Delavska družina, ki šteje 6 glav, in ki ima dohodkov 600 kron na leto, plača 155 kron indirektnih davkov, torej več nego $\frac{1}{4}$ svojih dohodkov!...

In cene živil še neprestano stopajo. Moka je vsak dan dražja, prav tako je z mesom, krompirjem, z mlekom i. t. d. Ljudstvo gladuje. Nastaja doba sedmih suhih let. In tu prihaja fi-

nančni minister še z novimi davki, ki naj pritisnejo reveže še bolj k tlom, bogatinom pa naj napolnijo še bolj njih že itak polne kase.

Zato: proč z novimi davki na revno ljudstvo. Vsako potrpljenje ima svoj konec.

Z.

Poln želodec je tudi v korist naroda!

V današnji dobi pripoveduje vsaka politična stranka, da se bojuje za blagor naroda. Glavni cilj vsake stranke — tako saj vsaka trdi — je dandanes: gospodarska povzdiga narodova. Samo socialni demokratje so malovredni, ker so brez-narodni, brezdomovinski, ker se brigajo samo za — želodec in zanemarjajo „svoje narodeve koristi“.

Mislím, da se nam ni treba preveč braniti proti temu, da zanemarjamo duševne potrebe ljudstva, kajti delo naše stranke samo kaže, da neprestano skrbimo zato, da se razširi duševno obzorje ljudstva. Naši shodi, naši časopisi, naše brošure, ki smo jih doslej že izdali — vse to je dokaz, da so nam duševne potrebe ljudstva zelo pri srcu.

Resnica pa je, ki je ne tajimo, da skrbimo in da se brigamo v prvi vrsti za želodčna vprašanja, zato, da se napolnijo želodci delavcev in njihovih družin. V to svrhu služijo naše strokovne organizacije, v to svrho so tudi naše politične organizacije.

Smešno je sicer, da nam nasičena buržoazijska gospoda očita, da se brigamo v prvi vrsti za želodec! Mar ni redno hranjeno telo prvi pogoj vsega višjega delovanja, vse izobrazbe sploh? Kje ste pa videli, da bi narod lačnih revežev dosegel tiste višine dovršenosti, ki jo je zmožen človek?

Skrb za napolnjenje želodca in za življenske potrebščine človeka je prvo delovanje v prospeh, v korist narodovo. Vprašajte učenjake! Italijanski profesor Montegazza je izjavil: „Veliko višjih moči, višjih duševnih sil ni moči razviti tam, kjer nima telo zadostne hrane. Najmočnejši narodi v industriji in najbolj napredni v izobrazbi so tam, kjer jedo več in boljše in torej, kjer v isti dobi znajo razviti več moči, izpreminjajoč večjo množino mrtve materije v življenje.“ Slavni nemški učenjak Molschott pa pravi: „Korajža,

dobra volja in težnja za učenjem — vse to je odvisno od zadostnega in zdravega hranjenja.“

Cela vrsta najznamenitejših znanstvenikov je dokazala, da proizvaja človek, ki je dobro hranjen, ki dobro je, veliko več v duševnem in telesnem oziru kot pa tisti, čegar živci so oslabeledi, čegar kri je slaba in čegar telo je vsled slabe hrane na sploh oslabeledo. Narod tvorijo vendar posamezniki. Če je vsak posameznik dobro hranjen, in če je vsled tega zmožen proizvajati mnogo sil, je močan in zmožen ves narod. Češki pesnik Neruda je zapisal lepe besede: „Ako bo vsakdo od nas „iz kremenakamna“, bode ves narod kamenit „z kvádrú“.

Angleški narod je svetoven. Tudi on ima svojo bedo, in sicer veliko bedo. Vendar pa je, povprečno vzeto, ljudstvo tam boljše hranjeno nego pri nas. Račun kaže, da pride na angleškega delavca po 900 kg mesa, kruha, močnatih jedi in riža. Če bi se vzela le vaga, bi ne bilo veliko razlike od naših razmer. Ali, če vemo, da je v teh 900 kg — 175 kg mesa, 40 kg masla in da ga vse to stane okrog 235 kron, potem smo seve drugih misli. Pri nas bi za 235 kron kupil komaj samo 175 kg mesa! Za maslo bi mu pa nič ne ostalo! Poleg omenjenega rabi angleški delavec — povprečno vzeto — po 17 kg čaja in 90 kg cukra v vrednosti 100 kron. Pri nas pa že kmalu ne bo denarja za cukrer. V obmejnih krajih se vporablja mesto cukra, ki daje prav veliko hrane, brezvrednostni cukerin.

Kaj hočemo z vsem tem povedati? Najbolj koristno narodno delo delajo pač tisti, ki skrbje, da bi imel narod kaj jesti! Najhuje pa se pregrešujejo na narodu in njegovih koristih tisti, ki združujejo narodu življenske potrebščine oziroma, ki pomagajo, da država z visokimi carinami in indirektnimi davki združuje življenske potrebščine naroda! Z.

Pridobivajte novih naročnikov, novih čitateljev!

Obračamo se na cenjene naročnike in čitatelje, naj nam sedaj ob pol letu pomagajo, da se naš list še bolj razširi nego doslej. Veliko je še krajev, kjer je naš list premalo razširjen. Veliko je še proletarcev, ki še niso naročniki našega „Napreja“. Da je naš list potreben v vsakem

oziru, o tem ni potreba govoriti. Cena mu je tudi majhna. Celo leto 2 K 50 h. — Pol leta 1 K 25 h.

— Zato pa: cenjeni naročniki, spoštovani prijatelji našega lista!

„Pridobivajte novih naročnikov, novih čitateljev — novih delavcev v našem krogu!“

N. D. O.

Pod temi črkami se skrivajo ljudje po Slovenskem, ki bi radi v kalnem ribarili. V Trstu je dr. Mandič z Jakličem, v Pulju Lacko Križ, v Gorici jurist Knaflič, v Ljubljani Ribnikarjev Dolfe z nekim Škerlom. Kaj hočejo ti ljudje? Če jih vprašaš po programu, odgovore, da ga nimajo, da ga bodo že naredili. Če jih vprašaš: za čem stremé, dobiš sicer obilo odgovorov — ali môder postati ne moreš. Eno sicer izveš definitivno: da so ti gospodje doktorji, juristi in živinozdravniki pred vsem sovražniki socialne demokracije in da je njih prvi namen: boj proti socialni demokraciji.

Zanimivo pa je, kako se razvijajo ti proroki. 6. junija je bil v Ljubljani shod te N. D. O. Generalni govorjač jurist Knaflič je razlagal: Kaj so narodni delavci? Dejal je: „Narodni delavec je na pol meščan, na pol delavec“. Na to definicijo je izborno odgovoril medklic enega navzočih soc. demokratov: „i, no — zizibambula.“ Jurist Knaflič je pa dalje izvajal, da so N. D. O. — revizionistični soc. demokratje Bernsteinovega kova... Bučen smeh mu je potrdil to definicijo.

Zato hočemo mi razložiti, kaj je N. D. O. Nič družega, kot kopa ljudi, ki hočejo delavstvo razdvojiti ter ga z narodnjaškimi frazami tako zaslepiti, da ne bo videlo pravih svojih ciljev. Potapljačje narodnjaške klike v Trstu so potrebovale nekaj „novega“ — dr. Mandič je poklical N. D. O. v življenje — in tisto novo je bilo tu! V Ljubljani je liberalna stranka potrebovala garde, ki ji bo sledila čez drn i strn — župan Hribar je obljubil Ribnikarjevemu Dolfetu tržni komisarijat, in Dolfe je ustanovil v Ljubljani N. D. O. . .

Slovensko delavstvo zato ne more smatrati take N. D. O. za svojo zastopnico, kajti frivolno igranje z delavskimi interesi ne more in ne sme nikomur obsenčiti uma. „Organizacija“, ki jo favorizirajo narodnjaški kapitalisti Narodne Ti-

skarne v Ljubljani, Tržaške posojilnice v Trstu in Goriške posojilnice v Gorici, ni bila in ne more biti za delavstvo in njegove koristi!

Dragi čitatelj! Ali si že plačal naročnino za 1. 1909? Če je še nisi, stori to kar najhitreje, da se ti ne bo ustavilo lista!

Delavskim organizacijam na znanje! Strokovno tajništvo za slovensko ozemlje ima svoj sedež v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6/II (zraven glavne pošte). Opozarja se vse delavce na to adresu, da se sem obrnejo v slučaju potrebe. — Skupni prostori 11 ljubljanskih organizacij se nahajajo tudi v Šelenburgovi ul. 6/II, kjer je tudi skupna delavska čitalnica.

Pozor! Če strokovne organizacije na deželi žele shodov in poročevalcev za shode, naj se vsaj osem dni poprej obrnejo na strokovno tajništvo v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6/II.

Z M E S.

„V dobi klerikalizma“. Iznova priporočamo cenjenim čitateljem to znamenito in v sedanjih časih zelo aktualno brošuro. Cena 40 vin. Dobi se v Delavski tiskovni družbi v Ljubljani, Šelenburgove ul. 6/II.

Narodno vprašanje je sedaj v politiki vedno v prvih vrstah. Največje nezmisle se prikriva s tem vprašanjem. Gotovi ljudje delajo, skriti pod „narodno vprašanje“, imeniten „kšeft“! Zato priporočamo našim čitateljem, naj skrbno in pazljivo preberó brošuro „Slovenci in narodno vprašanje“, ki se dobi v „Delavski tiskovni družbi“ v Ljubljani.

O socializmu in socialni demokraciji govore zadnje čase prav veliko takozvani „narodni delavci“. Priporočamo zato vsem, ki hočejo tu jasnih pojmov, naj prečitajo sledeče brošure: Anton Kristan: „Socializem“ (Cena 20 vin.), „Socialna demokracija in kmečko ljudstvo“ (Cena 10 vin.), „Zakaj smo socialisti“ (Cena 14 vin.), — E. Kristan: „Nevarni socializem“, „Strahovi“ (Cena 30 vin.) — Karel Marks: „Komunistični manifest“ (Cena 40 vin.). — K. Kautsky: „Erfurtski program, (Cena posameznega zvezka 30 vin.) — Vse te brošure se dobe v „Delavski tiskovni družbi“ v Ljubljani.

Umor. Janina Borovska, katero je socialno-demokratski poljski dnevnik obdolžil, da je

ruska špionka in sploh v službi ruske policije, je te dni umorila svojega odvetnika dr. Lewyckega. Borovska je sedaj v preiskovalnem zaporu. Vzrok umora še ni dognan!

V državnem zboru se je v početku junija vršila znamenita parlamentarna bitka radi bosanske agrarne banke, kojo je Bienertova vlada na milost in nemilost izročila madjarskim špekulantom in oderuhom v ogromno škodo bosanskega kmetiškega ljudstva! Združeni Čehi, Jugoslovani in socialni demokratje so podlegli za pet glasov. Ti glasovi pa so bili „ministrski“. Znamenito je o bosanski banki govoril socialno-demokratski poslanec sodr. dr. Viktor Adler.

Mednarodni zbor rudarjev se je vršil prve dni t. m. v Berlinu. Slov. rudarje je zastopal sodr. Čobal iz Zagorja. Glavno se je obravnavalo o varnostnih napravah za rudarje.

V finski državni zbor je bilo izvoljenih pri zadnjih državnih volitvah 84 socialnih demokratov. Za socialno-demokratske kandidate je pa bilo oddanih 336.671 glasov.

Slovanska konferenca v Petersburgu na Ruskem. V mesecu maju so se sešli razni zastopniki raznih meščanskih slovanskih strank v Petersburgu na Ruskem na konferenco v svrhu posvetovanja več važnih vseslovanskih vprašanj. Za Čehé so ši dr. Kramar, dr. Preis in — Kłofač, za Slovence Hribar . . . Sklenili so ustanoviti vseslovansko banko . . . Če bo iz te moke kaj kruha, to se bo pa še pokazalo!

V Perziji se je minuli mesec ustanovila, to je: konstituirala perzijska socialno-demokratska stranka.

Kanibalski „sladkosnedi“. Da imajo Kanibali avstralskih otokov „izvrsten“ okus, sledi iz naslednje izjave nekega starega Avstralca. Meso belega človeka, je rekel, je slano in neokusno; jedel ga je samo enkrat za izpremembo. Najboljša da so bila lica, kvečjemu se lahko še roke in noge za okusne označi. Najslabše meso pa da je od starih mornarjev, ki je zaradi čez mero zavžitega alkohola že skoro nezavžitno. Vidi se, da so Kanibali precej izbirični. Pa jim tega ne smemo zameriti; saj so vstvarjeni „po božji podobi“.

Ženske v rudnikih. V Kolumbiji, Južna Amerika, je skoro polovica ženskih rudarjev. V mnogih rudnikih, kjer se nahaja zlato, delajo žene do pasu v vodi na strani svojih mož. Zatr-

juje se, da so žene v iskanju zlata veliko bolj marljive, nego moški. Koliko imajo pa plače? Od 15 do 25 centov (1·50—2·50 K) na dan! Kapitalizem je pač povsod enak izkoriščevalec!

Cvetka z vrtā duhovenske morale. Lansko leto se je oženil vikarij bogoslovske župnije sv. Silvija v Bordô na Francoskem z mlado damo, ko je že poprej imel ž njo otroka. Za poklic je navedel, da je pisatelj, in res je veliko pisal v klerikalne liste. Po poroki se je podal na potovanje, se večkrat vrnil domov in ženi prinašal denarja. Naenkrat pa je odšel in ni bilo ne moža, ne denarja. Prevarana žena je poizvedovala ter dognala, da je njen mož župnik v Sant-Martial de Montmoreau v Chareute. Sedaj ga toži za plačevanje alimentacije. Poročena sta civilno. Če bi bili klerikalci pošteni, bi rekli: Sad duhovniške vzgoje!

Orel in klerikalec. Zabret, kaplan v Št. Vidu nad Ljubljano, je rekel 27. julija 1908 v Škofji Loki katoliškim telovadcem: „Znak, ki ga nosite na prsih ali na čepici, je ptica orel. Ptica orel je tudi znak vzor-mladeniča, sv. Janeza Evangelista“. Tako kaplan Zabret. Mi pa vemo, da je orel ptica roparica. in sv. Janez se je gotovo obrnil v grobu, če je čul, da mu katoliški duhovnik pripisuje roparske lastnosti. Toda klerikalci že vedo, zakaj so si izbrali za vzor ravno orla.

Tržaške volitve.

V okolščinah, za katere doslej se ni bilo izkušenj, so se minulo nedeljo, dne 13. t. m., vršile deželnozbornske odnosno občinske volitve iz četrtega razreda v mestu in iz družega v okolici. Volilna obveznost, ki je predpisana v novem volilnem zakonu, je spravila na volišče mnogo volilcev, ki so bili doslej politično popolnoma indifrentni, pa so se, kakor povsod novinci, pridružili tistim strankam, ki najbolj kričavo delujejo z opojnimi frazami.

Temu položaju odgovarja rezultat volitev, ki je v glavnih potezah tak kakor je bil pričakovati. V splošnem je tako kakor pri zadnjih državnozbornskih volitvah: V mestu se v nobenem okraju ni dosegel definitivni rezultat, v okolici so izvoljeni slovenski narodnjaški kandidatje.

Ožje volitve iz četrtega razreda so se izvršile v sredo, dne 16. junija ob velikanski napeitosti. Agitacija je bila zelo nervozna, zlasti italijanski nacionalci so porabili ves pritisk. Sicer pa

glede na izid ni bilo mnogo dvoma, ker so socialni demokratje odklonili vsak kompromis in so tam, kjer sami niso bili udeleženi, prepustili boj nacionalnima strankama. Najljutejši je bil boj v drugem okraju, kjer so bili v ožji volitvi italijanski nacionalci in socialni demokratje. Tukaj so nacionalisti delovali z vsemi sredstvi, tudi z nedopustnimi in le tako se jim je posrečilo, da so zmagali s pičlo večino 32 glasov.

Prvi okraj: Št. Vid.

Izvoljen socialni demokrat tiskar **Silvij Spazaj**, ki je dobil 98 glasov večine.

Drugi okraj: Staro mesto.

Izvoljena italijanska nacionalca Ferrazutti in Troier z 32 glasovi večine.

Tretji okraj: Novo Mesto.

Izvoljena sta: socialni demokrat Vittorio **Perez** s 1083 in italijanski nacionalec Mrach s 738 glasovi. Socialisti so glasovali samo za svojega kandidata. Dr. Gregorin s 646 glasovi je ostal v manjšini.

Četrti okraj: Nova Barjeva in Škorklja.

Izvoljeni so ital. nacionalci Ara, Bratos in Gherbetz.

Peti okraj: Stara Barjera in Kjadin.

Izvoljeni so socialni demokratje Fran Blaszizza, kotlar, Ivan Calligaris, kovač, dr. Gilbert Senigaglia, zdravnik, in Anton Simonetta, mesar, z veliko večino.

Šesti okraj: Sv. Jakob in Zgornja Kjarbola.

Izvoljeni so socialni demokratje Rudolf Cerniutz, uradnik; Štefan Paulich, mehanik, Valentin Pittoni, državni poslanec, dr. Edmund Pueher, odvetnik.

Socialnih demokratov je torej izvoljenih deset.

V okolici so dobili pri prvi volitvi v nedeljo:

Prvi okraj slov. nar. Miklavc 1086, soc. dem. Končnik 324 glasov.

Drugi okraj: Slov. nar. Bjeker 1157, soc. dem. Milost 510, ital. nac. Cimadori 118 glasov; 292 je bilo neveljavnih, 106 razcepljenih.

Tretji okraj: Slov. nar. Ferluga 1753, dr. Pertot 1730; soc. dem. Kopač in Pittoni po 516; ital. nac. Cumar 191, Ferluga 154; 85 glasov je bilo razcepljenih. Izvoljeni so torej v vseh treh okrajih slovenski narodnjaki.

Več mizarjev dobi delo; obrniti se je na strokovno tajništvo v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6, drugo nadstropje.

Odbor «Skupine Ljubljana» zveze lesnih delavcev avstrijskih sklicuje na nedeljo, dne 20. junija 1909 ob 9. uri dopoldan v salonu gostilne «Pri Levu» na Marije Terezije cesti javen društveni shod s sledečim dnevnim redom: 1. Centralne strokovne organizacije in njih vpliv na položaj delavcev. 2. Delavski naraščaj in tisk. 3. Razno. Vabimo vas, da se shoda zanesljivo udeležite, posebno zaupnike pozivljamo, da skrbе za obilen obisk. Kot poročevalec pride eden najboljših govornikov naše stroke, sodrug Anton Ebner iz Gradca.

Odbor.

Zidarji v Chomutovu (Komotau) na Češkem stavkajo. Nobeden zaveden zidar naj ne potuje tja.

Iz Trbovelj.

Zapisnik seje odbora bratovske skladnice z dne 6. junija 1909. Na podlagi zdravniških spričeval se je provizioniralo v Trbovljah Sladiča Ivana, ki dobi 35 kron 64 vin. mesečno, Čeperljna Ernesta z K 20.—, Zimšeka Jurija z K 20.— Majcena Antona z K 23.76, Zagorjena Franca z K 20.—, Hercoga Antona z K 20.—, Vidmarja Franca II. z K 23.76, Dornika Antona z K 16.66, Pobošarja Jakoba z K 23.33, Zorinca Martina z K 16.66, Boriška Jožefa z K 30.—, Obolnar Marjeto z K 8.33 in Novaka Antona z K 29.70; v Rajhenburgu: Mastnaka Vincenca z K 17.82; v Hrastniku: Ačkuna Valentina z K 23.33, Poglačnika Franca z K 35.64 in Simerška Jožefa z K 17.82. Laznik Štefan ni dokazal nezgode ter tudi ni imel zdravniškega spričevala zato se mu je provizija odložila. Podpore za kopelj so se dovolile: Sevšku Blažu K 60.—, Hrovatu Lovrencu K 70.—, Močniku Juriju K 70.—, Oblak Katarini K 70.—, Mlakar Frančiški K 70.—, Koritnik Mariji K 70.—, Paumkistner Mariji K 35.— Brinarju Francu K 70.—, Dvoršak Mihaelu K 100.—, Pateju Antonu K 70.—, Jarcu Francu K 70.— in Kapli Aleksandru K 70.—. Ubožna podpora se je dovolila: Podlunšek Mariji K 20.—, Kotarju Antonu K 10.—, Pateju Antonu K 25.—, Ahacu Mihaelu K 25.—, Lampret Frančiški K 20.—, Smodiču Ivanu K 15.—, Briliju Jakobu K 16.97, Obolnar Marjeti K 10.—, Odlazek Jakobu K 20.—, Hrastovčan Amaliji K 20.—, Poglajenu Matiju K 15.—, Čeperlinu Francu K 20.—, Turku Juriju K 15.—, Špitalerju Jožefu K 27.—, Puserju Francu K 5.80.—, Brečkotu Jerneju K 20.—, Uranu Martinu K 15.—, Janžiču Ivanu K 15.—, Renkotu

Mihaelu K 10.—, Laurič Mariji K 10.—, Hribovšku Antonu K 15.—, Ocvirku Francu K 10.—, Podlogarju Jerneju K 15.—, Gorišku Alojziju K 15.—, Hren Rezi K 10.— Kovačiču Alojziju K 20.—, Majcen Mariji K 10.—, Šustar Agati K 10.—, Hercigu Martinu K 10.—, Krkoviču Štefanu K 15.—, Steiner Mariji K 10.—, Turnšek Alojziju K 15.—, Podmeniku Martinu K 20.—, Kuželju Ivanu K 8.—, Naglav Mariji K 10.—, Šenlieb Mariji K 10.—, Železniku Matiji K 10.—, Kumer Neži K 10.—, Rojšeku Antonu K 15.47, Kranjc Mihju K 20.—, Burji Antonu K 20.— in Podobniku K 15.—. Pomanjkljive prošnje za vračunjanje članskih let so se odložile za drugo sejo. — Dopis c kr. okrajnega glavarstva z dne 2. aprila 1909, št. 15.293 glede popravljanja bolnišnice v Hrastniku, se je odstopil hrastniškem lokalnem odboru. — Rozalijo Prevolnik se nastavi za babico z letno plačo K 200.— ter se ji bode oddelil delokrog. — Vse babice bratovske skladnice v Trbovljah kakor v Hrastniku dobe za vsak porod K 1.— remuneracije. — Ker je Holešek Franc iz Hrastnika dokazal, da je bil od 27. decembra leta 1871 neprenehoma član bratovske skladnice, se mu članska leta pripoznajo. — Na dopis bratovsko-skladničnih zdravnikov iz Trbovelj z dne 15. marca 1909 je odbor enoglasno sklenil, da ima zadeva ostati pri sklepu z dne 15. marca 1909 ako ne, bodo imeli prizadeti sami nositi vse posledice. — Predsednika se pooblasti, da sme dati v nujnih slučajih zdravnikom dopuste, kar se pa mora pri sejah odboru naznaniti. — Prošnja zdravnika Hercoga za bolniški dopust se je ugodilo.

Na naznanilo Alojzije Hercog proti bolniškemu pazniku Letniku se je sklenilo, naj se Letnik pred sodnijo opraviči. — Znesek za bolniško hrano se s 1. junijem 1909 od K 1.10 na K 1.15 zviša. Odbor je sklenil, bolniškemu nadzorniku Antonu Ajdovšku plačo mesečno na K 100.— izboljšati. V slučaju smrti žen in otrok bratovsko-skladničnih članov, je odbor sklenil, dati še poleg pogrebniških stroškov tudi podporo.

Bolniški uslužbenki Katarini Kramžar se je plača z dne 1. junijem na K 60.— zvišala.

Ta zapisnik objavljamo s pripombo, da bomo v bodoče objavili vsak zapisnik, kolikor nam jih bode le v roke prišlo, da bodo člani bratovske skladnice vedeli, kaj se sklepa v sejah odbora bratovske skladnice.

S Štajerskega.

S Štajerskega. Veselo znamenje pri zadnjih volitvah v deželni zbor je bila pač izvolitev pensioniranega učitelja, sodruga Horvateka. V ožji volitvi so mu tudi Slovenci oddali svoje glasove in s tem pripomogli v izdatni meri k popolni zmagi. Reče se lahko, da je bilo to tudi edino pametno in povsem naravno. Slovence na Štajerskem kakor tudi povsod drugod mora že iz narodnostnega stališča biti socialni demokrat veliko bližji nego recimo: nemški nacionalec. In še posebno za Spodnji Štajer je velike važnosti, če so socialni demokratje v kolikor mogoče velikem številu zastopani v deželnem zboru graškem. Socialni demokratje so pravični v narodnostnih prepirih, zato tudi prav zelo naklonjeni slovenskim narodnim zahtevam, ker so Slovenci res v narodnem oziru precej zatirani. — Močna socialna demokracija na Štajerskem pomeni za Slovence v narodnostnem oziru velikanski korak v boljše. Zato je v interesu Slovencev, še posebno štajerskih Slovencev, da raste, kolikor je le mogoče, socialna demokracija. In prav je, da se ji tudi gre na pomoč, kadar je tega potreba!

Iz idrijskega okraja.

Prva seja na novo izvoljenega občinskega odbora v Idriji se je vršila dne 9. t. m. ob navzočnosti 23 odbornikov. Župan Šepetavec pozdravi navzoče in imenuje za overovatelja zapisnika odbornika Koršičai n Šinkovca. Potem se izvolijo v odseke sledeči odborniki: v šolski: M. Kobal, Jos. Koršič, Drag. Lapajne, Al. Pegan, Rudolf Pleskovič in sodruga Straus in Uršič; v gospodarski odsek: M. Kobal, A. Pegan, F. Šinkovec, I. Straus, A. Uršič, Filip Vidič in I. Tukač; v stavbeni odsek: Al. Kobal, D. Lapajne, Val. Lapajne, I. Mohorič, K. Svoboda, I. Tukač in I. Velikajne; v zdravstveni odsek: Bolt. Baebler, P. Kenda, Ant. Kogej, I. Straus, I. Šuntar, I. Tukač, in Filip Vidič; v ubožni odsek: Bolt. Baebler, A. Kobal, F. Kobal, I. Kokalj, Val. Lapajne, Mijo Tratnik in A. Uršič; v policijski odsek: A. Kogej, Ant. Ipavec, Al. Kobal, Val. Lapajne, I. Mohorič, A. Pegan in Mijo Tratnik. Pri drugi točki dnevnega reda se sklone hišo št. 509 naprej zidati po načrtih arhitekta Holinskega. V prilogi prežidave hiše št. 509 je c. kr. dvorni svetnik Billek

imel daljši govor v katerem je izvajal, da se more pričeto delo izgotoviti, da se čimpreje otvori lokal, ki naj bo res služil delavstvu v izobrazbo in razvedrilo. To pa je tudi v interesu občine, da pričeto delo kolikor hitro mogoče izgotovi. Klerikalec Kavčič je zopet „po domače“ protestiral, češ, deželni odbor ne bo „returiral“. Možu je smeh iz galerije takoj sapo vzel. Dalje je naznanil župan, da je prišel odlok od c. kr. vlade, da prevzame z 21. septembrom mestno realno država v oskrbo, ter predloži tudi to zadevno pogodbo, ki se enoglasno odobri. Dalje se odobri nasvet župana da se da 200 K za popravo igrišča na eraričnem svetu, ker vlada zahteva prostor za igrišče. — Pogodba s kavarnarjem Kavčičem se podaljša zopet za 10 let. — Odbornik Pleskovič stavi predlog: da se naj vendar prične z regulacijo Nikave. — V tajni seji se je vzelo na znanje zopetno nastavljenje tajnika Novaka. — Tako je bila seja končana na občo zadovoljnost in korist občanarjev.

Sp. Idrija. V nedeljo, dne 13. t. m. se je vršil pri nas javni ljudski shod v gostilni g. Štefana Lapajneti. Dnevni red shoda je bil: šola in občina. Poročal je sodrug I. Straus iz Idrije o važnosti ljudskih šol in o dolžnosti občine in dežele, da se šole razširijo tako, v kolikor zahteva to število šolo-obveznih otrok. Spodnjeidrijska občina plačuje danes deželi 40 % šolskih doklad, ki znašajo letno 2316 K 53 v, skupnih doklad pa 125 % v letnem znesku 7239 K 30 v. Šola pa stane deželo in občino skupaj letno komaj 3500 K, dasi ima Spodnja Idrija nad 2000 prebivalcev, ki pošiljajo v dvorazredno ljudsko šolo k celodnevni pouku 164 otrok na dve učne moči, kar je protipostavno v smislu § 11. drž. zak. z dne 2. maja l. 1883. Dalje se nahaja v Gorenji Kanomlji okrog 80 otrok, ki sploh šole ne obiskujejo in to število raste leto za letom. Z ozirom na to predlaga govornik sledečo resolucijo:

„V očigled dejstvu, da ima spodnjeidrijska občina nad 2000 prebivalcev, da plača ogromno svoto šolskih in drugih doklad, ki znašajo letno 7239 K in ima vendar samo dvorazredno ljudsko šolo, dasi je naraslo od l. 1906/7 do 1909/10 število šoli obveznih otrok vsako leto za 12 in znaša sedaj pri celodnevni pouku število nad 80 učencev na eno učno moč: zahteva shod na podlagi § 11 zakona z dne 2. maja l. 1883 (drž. zak. št. 53), da deželni šolski svet razširi v

šolskem letu 1909/10 dvorazredno ljudsko šolo v Spodnji Idriji v trirazredno ljudsko šolo in nastavi za ta razširjeni razred eno moško učno moč. Ta resolucija se izroči občinskemu zastopu v Sp. Idriji, da jo odpošlje potom okrajnega šolskega sveta na deželni šolski svet." Resolucija je bila enoglasno sprejeta, nakar je sodrug P. Filipič zaključil shod. Popoldne ob eni uri istega dne pa je bila sklicana občinska seja. Navzočih je bilo 12 odbornikov. Prišlo jo je pa tudi poslušati nekaj naših sodrugov. Po dolgem posvetovanju v posebni sobi se je prišlo do dnevnega reda, na katerem je bilo najprvo šolsko vprašanje. Na pojasnilo g. tajnika, nadučitelja Bajca, da se gre za razširjenje ljudske šole v Spodnji Idriji ter za dvadnevni pouk na teden v Srednji Kanomlji, so pričeli tako klerikalni kot liberalni odborniki protestirati, češ, kdo bo pa za posla, če bodo otroci hodili v šolo. „Mi plačujemo davek, mi imamo govoriti, ne tisti, ki nič ne plačajo.“ Odbornik rudar Ig. Škvarča je izkušal dokazati svojim tovarišem, da bo to le v čast občinskemu odboru, če se potegne za šolo, ali pomiriti ni mogel teh duševnih revčkov. Nato prosi sodrug Straus, ki je bil med poslušalci, besede, da pojasni vso reč, kar se mu dovoli. Sodr. Straus v daljšem govoru temeljito pojasni gospodom razmerje med vedeti in ne vedeti in priporoča, naj odobre predlog glede razširitve šole! Bridke besede sodr. Strausa so segle možem v srce tako, da so sprejeli z 9 glasovi resolucijo.

Javni shod mladeničev se vrši v soboto, dne 26. t. m., ob 9. uri zvečer v prostorih rudarskega društva v Idriji. Dolžnost sodrugov je, da pripelejo tudi tiste, ki še niso člani društva.

Promet prvega polletja v Občnem konsumnem društvu je znatno narasel. Ako pojde tako tudi do konca leta, bo zopet lep vspeh. Člani, nabirajte torej novih članov, ki bodo kupovali vse v naši zadrugi. Vspeh društva je vaš vspeh. Na delo tedaj, brez ozira na levo in desno!

Nagajlvost naših mesarjev je že prevelika. Porabili so že vsa pota, samo da bi preprečili obrtno dovoljenje g. F. Hlebcu. Dosedaj so imeli samo toliko vspeha, da so napravili precej gmotne škode g. Hlebcu, ker je že čez mesec dni brez službe, ker čaka oblastvene rešitve. Končno pa se bodo gospodje, ki se vtikajo v to, že prepričali, da se bo njih škodoželjnost obrnila na nje

same. Zato bomo tudi mi skrbeli, ker smo prepričani, da je konkurenca v mesarski obrti v Idriji krvavo potrebna.

Z Jesenic.

Naš gerent Čebulj se dobrika vsem strankam in daje licence za veselice raznim društvom brezplačno. Možičku diši prihodnji županski stolec, a mislimo, da bo grozdje zanj prekislo, ker njegovo gospodarstvo že pozna vsak Jeseničan.

Na Jesenicah je neka gostilna, kjer ne dobiš drugega časopisa kakor „Našo Moč“ in „Domo-ljub“, kljub temu pa vanjo zahajajo železničarji v velikem številu. Železničarji! kje je vaše geslo „svoji k svojim“. Prihodnjič priobčimo gostilne, ki so naročene na „Rdeči Prapor“ ali „Naprej“, da se bo vsakdo vedel ravnati.

Shod 13. t. m. se je vršil pri Jelenu na Savi dobro obiskan shod kovinarjev. Govoril je sodrug Tokan iz Ljubljane.

Konsumno društvo za Jesenice in okolico. Opozarja se vse sodruge, naj se dela za Konsumno društvo bolj energično poprimejo, da se bo popreje začelo! Na delo tedaj!

Volitve v bratovsko skladnico so končane. Volilnih mož je izvoljenih 117. Izpremenilo se je precej od zadnjih volitev. Prej je bilo polovico mojstrov in predelavcev, med tem ko sedaj ni nobenega. Dne 9. maja je bila volitev načelstva in nadzorstva. Izvoljenih je 5 naših in dva klerikalca. Te volitve so pokazale, da raste socialna demokracija rapidno pri nas; to so morali priznati tudi nasprotniki. Veliko dela bo imelo novo načelstvo, seveda ako bo hotelo pridno delati. Potrebna je namreč izprememba pravil tako pri bolniški, kakor tudi pri preskrbninski blagajni. Zato bo pa potreba skupnega nastopa volilnih mož na občnih zborih. Za premembo pravil je namreč potrebna kompaktna večina; tovarna ima pa polovico glasov na občnem zboru. Ako bi le en delavec nasprotoval predlogu premembe pravil, bi tudi skupno delavstvo ne doseglo ničesar.

Tovarniški delavci in železničarji, pozor! Glasilo savske tovarne, ptujski „Štajerc“, ki se vsiljuje našemu tovarniškemu delavstvu, je prinesel članek z Jesenic, ki prinaša vest, da bo okrajno glavarstvo razpisalo občinske volitve že junija t. l. Ne bomo raziskovali, koliko je na tem resnice, kajti „Slovenec“ je nedavno poročal, da bodo vo-

litve šele po novoizdelani reformi v deželnem zboru. Čudno se nam pa vendar zdi, kako da hvali dopisnik „Štajerca“ jeseniško učiteljstvo in deželni šolski svet, ki je poslal po mnenju dopisnika tako dobro učiteljstvo na Jesenice. Ali morda ne diši to po kompromisu s savsko tovarno? Pri liberalcih je vse mogoče. Saj še ni dolgo, ko smo izvedeli o faktučni pogodbi med Nemci in liberalci v Ljubljani. Jeseniško učiteljstvo že zahaja v nemške restavracije, in si s tovariši Nemci prav prijazno stiska roke. Tudi o županskem stolcu že govori „Štajerčev“ dopisnik. Omenja nekega K. Višnerja in Baloha kot pripravna moža za župana na Jesenicah. Priporočamo delavstvu, naj bo pozorno in naj ukrene vse predpriprave, da nas slučajne volitve ne iznenadijo. Na delo torej, železničarji in kovinarji, občinske volitve nas morajo najti pripravljene. Ne gre se, da bi se brez delavstva, ki je na Jesenicah največji davkoplačevalec, vršile volitve.

Neki klerikalni občinski odbornik pa hodi okrog in zahteva volitev župana. Ne vemo, od katere strani je pooblaščen, povemo mu pa, da je triletna doba občinskega odbora minula, in se tudi njegova želja ne bo izpolnila.

:: Našim rodbinam priporočamo ::

Kolinsko cikorijo!

Iz Tržiča.

Protí nameravaním davkom smo tudi tržiški delavci protestirali. Shod, ki se je v ta namen sklical k Pelerju, je bil prav lepo obiskan. Govorila sta sodr. Etbin in Anton Kristan.

Draginja se čuti zadnje čase prav bridko. Cena živilom, posebno moki, grozno stopa. Kmalu že ne bodo mogli delavski očetje privoščiti otrokom kruha. Draginje moke je glavni vzrok visoka carina na žito. Parola bi sedaj morala biti povsod: proč s carino na žito.

Organizacija. Našim delavcem, tako čevljarke kakor predilniške in strojarske stroke, priporočamo, naj se še bolj z vso vnemo oklenejo strokovne organizacije, da se pripravijo za dovolj močne, da si bodo mogli izbojevati boljši gospodarski položaj.

„**Naprej!**“ Priporočamo vsem tržiškim delavcem naj bodo odjemalci našega delavskega časnika „Napreja“.

Iz Zagorja.

„**Slov. Narod**“ polni predale z novicami iz Zagorja. Napada narodnjakarjem neljube osebe v Zagorju. Vsem noticam in dopisom se že od daleč vidi, kje so skuhani Pomilovati je te duševne revčke.

„**Občno kons. društvo**“ v Zagorju boli narodnjakarje. Konkurenca, ki jo jim dela društvo, jih peče; razumemo dobro, kajti sedaj so „lepi časi“ odiranja daleč za gorami. Najbolj smešni so pa gg. v očitaniu, češ: ta ima nekaj zanj, „preveliko“. Koliko pa ste vi kramarji prinesli v Zagorje?

Naš „**Naprej**“ tudi narodnjakarjem ni všeč. Mi nimamo nič proti temu. Samo da je našim čitateljem všeč! Lepo število izvodov gre po Zagorju. Upamo, da se bo odslej število pomnožilo, da bo gg. narodnjakarjem še manj všeč.

Zizibambule. „Narod“ se širokousti, da se zizibambule množe po Zagorju. Povemo odkrito, da jih ne vidimo skoraj nič, čeprav dežuje. Menda sproti poidejo. Pa naj imajo „Narod“ in narodnjakarji saj nekaj tolažbe.

Iz Hrastnika.

Shod. 13. t. m. pop. se je vršil v gostilni g. Eržena zelo obilno obiskani shod, na katerem je poročal sodr. Anton Kristan o novih davkih.

Konsumno društvo rudarjev je že prebolelo najhujšo krizo. Sedaj je dolžnost vseh rudarjev, da hodijo kupovat svoje potrebščine v konsumno društvo. Delavci! Svoji k svojim!

Organizacija rudarjev. Razmere pri rudniku so pač take, da silijo rudarje na resno premišljevanje. Eno mora vsakdo imeti pred očmi, namreč, da le dobra strokovna organizacija pomaga k boljšim vspehom. Torej, hrastniški rudarji — ?!

Volitve v okrajni zastop se nista za Slovence udeležila Slovenca mesar Logar in gostilničar Birtič. Narodnjaki so zelo hudi. Proti Logarju se pripravlja zadružna mesnica, ki jo mi z veseljem pozdravljamo. Proti Birtiču se pa dosedaj samo jeza kuha. Da, bogati Slovenci se bolj brigajo za pomnožitev premoženja, kot za narodno stvar. Žalostno je, ali res. Zato pribijamo.

Iz ljubljanske okolice.

Iz Šiške. Konsumno društvo za Ljubljano in okolico otvori te dni svojo tretjo prodajalno in to pri nas v Šiški, v hiši gospe Favay zraven tovarne za testenine. Kdor še ni član konsumnega društva za Ljubljano in okolico, naj se takoj vpiše. Stori to lahko v pisarni društva v Ljubljani (Šelenburgove ul. 6/II) ali pa pri sodr. I. Klemenčiču, Kovaču, Petriču, Svetlinu itd. Ko bo prodajalna odprta, se bo razglasilo v prodajalni. Delavci! Vsi v konsumno društvo! — 7. t. m. smo imeli pri Vodniku lep shod, kjer so govorili sodr. Anton Kristan, Josip Petrič in Ivan Kocmur o pomenu dobre prodajalne kons. društva za Šiško in njene prebivalce.

Šiška. 6. junija dopoldne se je vršil pri Vodniku shod, na katerem je govoril sodr. E. Kristan o štiridesetletnici šolskih zakonov. — Škoda, da je bila udeležba z ozirom na tako važni predmet prepričala.

Glince (občina Vič). Klerikalci se jeze nad lepimi uspehi, ki jih kaže glinska prodajalna „Kons. društva za Ljubljano in okolico“. Zato bodo na jesen odprli svojo lastno prodajalno. Hišo in napise na nji že imajo. — Delavci! Ne poslušajte klerikalnih osrečevalcev — vsi v „Kons. društvo za Ljubljano in okolico“, ki je edino pravo naše društvo.

Na Glince! Glince in Rožna dolina sta delavska kraja, da bolj biti ne moreta. Sploh se lahko reče, da je cela viška občina delavska, Klerikalci pišejo po svojih časnikih, da je Vič zanje velike važnosti: Delavci! Pozor! Klerikalci so vaši nasprotniki. Hodijo sicer lepo in prijazno okoli, prirejajo slavnosti, ustanavljajo „orle“ in „čuke“ — imajo pa za vsem tem skrite črne naklepe. Treba se je zato organizirati proti takim „prijateljem“ in to v politični soc.-dem. organizaciji, treba je razširiti delavsko časopisje ter vanj dopisavati, da se izve vse, kar je vedeti potreba. Na delo, ne bodite leni. Vsake ure je škoda, ki se izgubi, ne da bi koristila splošni delavski stvari. — Konec junija se bo vršil sestanek vseh sodrugov občine Vič, ki bo določil vse daljše korake za naše organizatorično delo! Opozorjamo že sedaj, naj se vse tega važnega sestanka udeleži.

Dobrova. Naša poštarica je nepoboljšljiva. Vsi opomini ne izdajo nič. Naš „Naprej“ ima

zelo rada, prebira ga vestno — celo opombe dela vanj. To seve ni prav... Pozor zato, gospod poštarica, kajti moškega spola je. Našega potrpljenja bo kmalu dovolj!

Moste. V naši občini se bodo konec junija vršile obč. volitve. Liberalci in klerikalci lazijo za soc. demokrati. Napravljen se je med liberalci in soc. demokrati kompromis, vsled katerega bodeta obe stranki skupno nastopali proti klerikalizmu, oz. proti klerikalnemu terorizmu. — 5. junija zvečer je bil v Novem Udmatu v gostilni Pekla-jevi shod, na katerem je pojasnil sodr. Anton Kristan pogoje, pod katerimi je mogoče socialnim demokratom skupno nastopati. Navzočnim odposlancem liberalcev, pred vsem g. dr. Žerjavu, pa to ni bilo všeč. Zvijal se je na vse načine. Vendar upati je, da si je domov odnesel nekaj dobrih naukov. — Kako izpadejo volitve, bomo poročali. Želeli je, da pridejo v obč. odbor možje, ki bodo v vsakem oziru delovali v prosep tako zanemarjene občine kot so ravno Moste. — Prebivalcem obč. Moste priporočamo prodajalno „Kon. društva za Ljubljano in okolico“, ki je v Vodmatu, Bohoričeva ul. 12. Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Vsem delavcem in delavkam občine Moste in drugod se priporočam za vsa dela, ki spadajo v čevijarsko stroko. Vsak bo pri meni prav izborno postrežen; delam solidno in po zmerni ceni.

FRANC PIPAN

čevijarski mojster

Moste pri Ljubljani.

Takoj sprejemem enega zdravega in poštenega

učenca

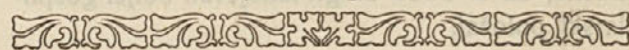
v starosti 15 let, kakor tudi enega zanesljivega

pomočnika.

Rajmund Danko

stavbeni in pohištvni mizar

Rajhenburg, Spodnje Štajersko.

: Restavracija „pri Levu“ :

Marija Terezija cesta šte. 16

— se priporoča. —

6—2 Beti Kos, restavratorka.

10 zapovedi za zdravje ^{24—14}

:: lično tiskane, vpošlje poštne prosto in zastonj ::

lekarnar Trnkóczy v Ljubljani.

Dobijo se tudi osebno v njegovi lekarni.

Najnižje cene. **Največji izbor.**

Skrbno izdelovanje

Preobleke Popravila

L. MIKUSCH.
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Kašelj.

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko: «Tri jelke». — Zaloga pri

Danielu Pircu, lekarnarju v Idriji.

Pozor!

Kdor želi imeti dobro uro, naj jo zahteva z znamko

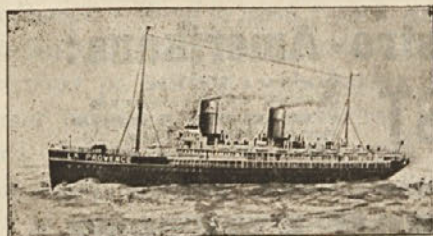
„Union“ ker te ure so najbolj trepžne in natančne, dobe se pri:

19—7

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani
delničar in zastopnik švicarskih
tovarn „Union“ v Bielu in
Genovi.

Ceniki zastonj in poštne prosto.

Samo 6 dni!

Ed. Šmarda

12—10

potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 18.

Francoska linija Havre-
New-York samo 6 dni!

Kmečka delavska
gospodarska zadruga
v Dobravljah, Goriško.
Registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Ustanovljena 1. 1908.

Vino se pošilja od 56 litrov naprej
 po jako zmernih cenah.

Podpisano se tem potom zahvaljuje
 dosedanjim vinskim odjemalcem, po-
 sebno občnemu konsumnemu društvu v
 Ljubljani, delavskemu konsumu v Idriji,
 zasebnikom v Mirnu in drugod.

To priliko pa uporabi, da priporoča
 veliko množino še neprodanega vipav-
 skega naravnega vina iz lastnih kleti zdru-
 ženih kmetov iz Dobravelj, Skrilj, Brji,
 Šmarji, Rihemberga, Kamanja in bližnjih
 vasi, vsem svojim dosedanjim in novim
 odjemalcem po Krajskem, Primorskem,
 Štajerskem, Koroškem in drugod.

Zadružno vodstvo.

Krasne pomladanske novosti

priporoča 24—8

prva in edina slovenska modna
 trgovina za gospode

Engelbert Skušek

LJUBLJANA

Mestni trg šte. 19

**Delavci, čitatelji! Podpirajte trdke, ki
 se priporočajo v „Napreju“.**

Sprejemem takoj zdravega in poštenega

učenca

v starosti 14 let, kakor tudi zanesljivega

pomočnika.

3—1

Ivan Jurjavčič, čevljar
 Idrija, Notranjsko.

ANTON BAJEC * umetni in trgovski vrtnar

v Ljubljani :: Pod trančo 24—14

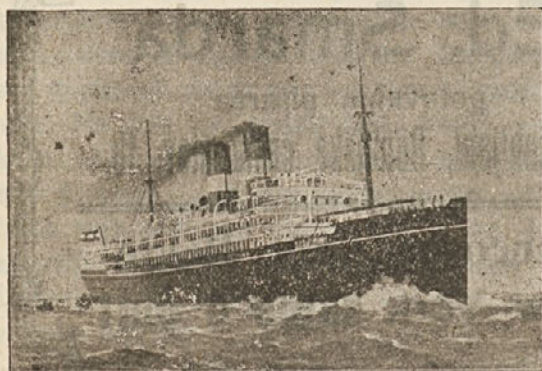
:: Cvetlični salon, izdeluje šopke, vence s trakovi. ::
 Vrtnarija na Karlovski c. 2. - Zunanja naročila točna.

I. TERDAN, Ljubljana

Križevniške ulice šte. 12

sobni in napisni slikar, pleskar in likar
 se najljudneje priporoča. 12—7

Najnovjši in najhitrejši brzoparnik
Martha Washington
 24—6 vozi čez Ocean saom 6 dni.

Austro - Amerikana:

TRST

New - York
 New - Orleans
 Buenos Ayres
 Argentinija
 Rio di Janeiro.

Vozne liste za potnike in izseljence prodaja:

SIMON KMETETZ

Ljubljana, Kolodvorske ulice 26.